

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urtos/2/2020
Identifikačné číslo spisu:	2020010008
Dátum vydania rozhodnutia:	06.05.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2020010008.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 6. mája 2020 v Bratislave prejednal sťažnosť odsúdeného P. F. podanú proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Ntc/3/2020 z 24. marca 2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného P. F. z a m i e t a.

Odôvodnenie

Uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Ntc/3/2020 z 24. marca 2020 bol zamietnutý návrh odsúdeného P. F. o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate tým, že žiadosti obvineného o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie je možné vyhovieť, nakoľko síce vo vzťahu k odsúdenému možno konštatovať splnenie formálnej podmienky podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody (uplynutie zákonom stanovenej doby výkonu trestu), ako aj splnenia prvej materiálnej podmienky (plnenie povinností odsúdeným a správanie odsúdeného počas výkonu trestu). Čo sa však týka druhej materiálnej podmienky podmienene prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody - predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život, túto krajský súd skúmal komplexnejšie, pričom dospel k negatívnemu záveru. Krajský súd pritom poukázal najmä na skutočnosť, že odsúdený bol v minulosti viackrát súdne trestaný; a to tak na tresty odňatia slobody, výkon ktorých mu bol podmienene odložený; alternatívnymi druhmi trestov (peňažný trest, resp. trest povinnej práce), no najmä bol odsúdený aj na nepodmienené tresty odňatia slobody. Navyac krajský súd poznamenal, že z výkonu takto uloženého trestu odňatia slobody už odsúdený bol raz podmienene prepustený, avšak s tým, že sa následne počas skúšobnej doby podmienene odsúdenia neosvedčil. V spojení s tým, že odsúdený má 10 (desať) záznamov v odpise registra trestov, dospel krajský súd k záveru, že jeho podmieneným prepustením by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov, pričom skonštatoval že nápravu odsúdeného a pozitívne pôsobenie trestu na jeho osobu možno očakávať len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody. Preto nemožno vyvodit' vo vzťahu k odsúdenému záver, že by na slobode viedol riadny život a rovnako nie je jednoznačné očakávať, že by sa v prípade prepustenia na slobodu nikdy nedostal do rozporu so

zákonom aj v prípade „miernejšieho“ postihu v podobe skúšobnej doby podmieneného prepustenia.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť odsúdený, pričom v dôvodoch vlastnoručne spisanej sťažnosti uviedol najmä to, že nedostatky v správaní uvádzané v správe riaditeľa ÚVTOS Leopoldov boli zapríčinené jeho disciplinárnym previnením spočívajúcim v tom, že sa v letných mesiacoch zdržiaval v boxerkách napriek tomu, že má byť riadne ustrojený. Vo všeobecnosti nesúhlasil s negatívnym hodnotením jeho správania sa počas výkonu trestu odňatia slobody, pričom zdôraznil, že je pracovne zaradený a v prípade podmieneného prepustenia má sľúbené pracovné miesto vo firme S., spol. s r.o. Krajský súd neustále poukazoval len na jeho minulosť, s čím nesúhlasí, nakoľko človeka nemožno posudzovať len podľa jeho minulosti a každý robí chyby, sudcov nevynímajúc. Ak sa potom v zmysle odôvodnenia uznesenia krajského súdu javí nenapraviteľným, je to (pozn.: cit.) „úplná hlúposť“. Nikdy nikomu pri páchaní trestnej činnosti neublížil a o 10 (desať) mesiacov má koniec trestu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 Trestného poriadku správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Z predloženého spisu vyplýva, že Krajský súd v Trnave rozsudkom, sp. zn. 6Ntc/14/2018 zo 16. októbra 2018 (č. l. 37 a nasl. pripojeného spisu Krajského súdu v Trnave skôr uvedenej spisovej značky) rozhodol o uznaní rozsudku Okresného súdu Znojmo, sp. zn. 21T/73/2017 zo 6. decembra 2017, ktorým bol odsúdený P. F. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 173 ods. 1 Trestného zákonníka Českej republiky v súbehu s prečinom neoprávneného opatrenia, falšovania a pozmeňovania platobného prostriedku podľa § 234 ods. 1 Trestného zákonníka Českej republiky, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3,5 (tri a pol) roka. Zároveň krajský súd rozhodol tak, že odsúdenému nariadil vykonať na území Slovenskej republiky trest odňatia slobody vo výmere 1277 dní, pričom zároveň podľa § 48 ods. 2 Trestného zákona odsúdeného na výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Za vyššie označený obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 173 ods. 1 Trestného zákonníka Českej republiky je možné, podľa českého Trestného zákonníka uložiť odsúdenému trest odňatia slobody vo výmere od 2 (dva) do 10 (desať) rokov.

Z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu zločinu, alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmienenom prepustení (§ 66, § 67 Trestného zákona), je rozhodujúca právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia (a týmto rozhodnutím kvalifikačne použitého zákona iného štátu), ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky a to z hľadiska kritérií uvedených v § 10 Trestného zákona a § 11 Trestného zákona (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody; primerane pozri R 13/2016).

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím vzorným správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody, alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu - vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu - plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Pokiaľ ide o formálnu podmienku, tú odsúdený splnil po vykonaní dvoch tretín trestu tak, ako ostatne správne uzavrel aj krajský súd v sťažnosťou napadnutom uznesení.

Pokiaľ ide o materiálne podmienky, v prospech odsúdeného svedčí (aj to len čiastočne) správa riaditeľa ÚVTOS Leopoldov zo 7. februára 2020, v ktorej sa konštatuje, že jeho správanie sa vhodnou intervenciou personálu ZVJS stabilizovalo a aktuálne ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava. Takisto má osvojené zásady osobnej a kolektívnej hygieny a v osobných veciach si udržiava primeraný poriadok, v záťažových situáciách reaguje adekvátne. Počas výkonu trestu nebol disciplinárne trestaný, evidované má naopak dve disciplinárne odmeny, posledná mu bola udelená dňa 2. decembra 2019 za plnenie si pracovných povinností. Takisto je pracovne zaradený na kovovýrobu, kde si svoje pracovné povinnosti plní príkladne a k spokojnosti zmluvného partnera, pričom dodržiava zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Stanovené ciele zaobchádzania plní a v rámci programu zaobchádzania je vedený k dodržiavaniu ústavného poriadku a časového rozvrhu dňa, k formovaniu stabilných životných cieľov a zodpovednejšiemu prístupu k životu (č. 1. 2 a nasl. spisu).

Na druhej strane však najvyšší súd v zhode s krajským súdom dospel k záveru, že opakované páchanie druhovo identickej trestnej činnosti, ktorej sa odsúdený v relatívne krátkom časovom úseku (od r. 2007 - 2017) dopustil v desiatich prípadoch, a to nielen na území X., ale aj C. H. svedčí o tom, že v jeho prípade nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Napokon aj v správe riaditeľa ústavu na výkon trestu je konštatované, že jeho správanie nebolo vždy na požadovanej úrovni a jeho resocializačná prognóza sa vzhľadom na stredné riziko jeho sociálneho zlyhania javí ako skôr menej priaznivá s prihliadnutím na tieto trestné činy; napokon s poukazom na uvedené riaditeľ ÚVTOS sumarizujúci konštatoval len čiastočné splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Vo vzťahu k námietkam odsúdeného však najvyšší súd upozorňuje, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. „Zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy“. (ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákonník I. § 1 až 139. Komentár. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 952). Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď. napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Urtost/3/2015, sp. zn. 3Urtost/1/2015, sp. zn. 6Urtost/1/2015), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti, na čo ostatne správne poukázal už krajský súd.

Najvyšší súd sa teda nestotožnil s názorom odsúdeného, že na jeho predchádzajúcu trestnú činnosť nemožno pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadať. Naopak, keďže posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Odsúdený už dostal zo strany spoločnosti opakovane možnosť preukázať (či už uloženým peňažným trestom, podmiennečným odkladom trestu odňatia slobody, podmiennečným prepustením z výkonu trestu), že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje. Uvedené ale nevedlo k pozitívnemu následku a síce náprave odsúdeného, a k páchaniu trestnej činnosti sa odsúdený vrátil aj napriek ďalším uloženým trestom, pričom je nutné poznamenať, že trestnej činnosti sa neváhal dopustiť aj v dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody jemu uloženému v inej trestnej veci, čo v konečnom dôsledku viedlo k rozhodnutiu súdu o neosvedčení sa odsúdeného v dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody (trestný rozkaz Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T/8/2008 z 25. januára 2008, v spojení s uznesením Okresného súdu Trnava, sp. zn. 1Pp/117/2008 z 3. februára 2009 - viď. odpis z registra trestov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na č. 1. 14 a nasl. spisu).

Preto krajský súd nepochybil, keď rozhodol o zamietnutí návrhu menovaného na podmiennečné prepustenie s odôvodnením, že nespĺňa podmienky na podmiennečné prepustenie uvedené v ust. § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

S ohľadom na vyššie uvedené neostalo najvyššiemu súdu iné, len rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.